

Kako se pa pokličejo kače?

Bom povedal, če te mika poskusiti!

Naredi devet germađ na kakem hribu; v sredo vsake germade postavi visok steber. Potem zažgi germade, na deveti steber pa sam splezaj. Se ve da, poprej si že pripravil si pišalico, ki ima tako moč, če zaberlizgaš nanjo, da prispejo vse kače iz družega hriba k tebi. Splezaj tedaj na deveti steber in zapiskaj na pišalico. Vzdignile se bodo vse kače v družem hribu, priletele k tebi, pocepale v ogenj in poginile. Če bi bila pa bela med njimi, bi se ti oglasila koj, priletela po zraku in te s stebra pahnila v ogenj.

Zato se jih pa tudi ne upa poklicati nobeden.

Se vé zdaj tudi ni treba, ko je malo kač!

Pravijo, da je bil prederzen pastir, ki jih je bil poklical. Pa, joj, bela kača se oglasi; zasliši se strašno veršenje v družem hribu, za tem žvižganje, da je letelo skoz ušesa. Kača prileti, buti v pastirja in ga telebi v ogenj, kjer je revno poginil.

Rajniki Kolavza jo je tudi vidil leteti belo kačo, ko je pasel koze ene nedelje do poldan. Nad njim je letela in tako mahala z repom, da so padali na tla hrastovi. Koze so pa teptale z nogami in v tla rile z glavami. —

Kerstne navade Slovincov okoli Celja.

(Spisal K. Ripšl.)

Hitro po rojstvu nese otroka babica h kerstu; spremljate jo sploh dve priči, mož in žena, ki ostaneta boter in botra večidel vsem otrokom ene hiše. Predenj otrok kerščen ni, mu mati le malokdaj da sisati zavoljo prazne vere, da tako otroče, ki pred kerstom sisá, celo življenje ostane netečno in nikdar sito ni. Pa tudi po prejetem sv. kerstu revni červíček dostikrat dolgo še strada maternega mleka, ker botri, babica in cerkovnik pogosto do terde noči posedajo v kerči ter se gostujejo. V kerči se napiva zdravička za zdravičko na „*dobro srečo in zdravje*“ častivrednega gospoda kerstnika, na zdravje staršev, botrov, novokerščenega otroka, njegove cele zlahte, babice itd. Pri vsaki zdravički se pristavi še kak smešen nagovor in na zadnje tudi nikdar ne pozabijo, izprazniti firkelj „*šentjanževca*“. Tako obnašanje je že mnogo nesrečo nakopalo otrokom.

Črez teden dni — na osmi dan po rojstvu — pošlje botra materi „*pogačo*“, to je velika hleba belega, kruha enega maslenega, enega pa navadno pečenega iz same pšenične moke, po tri čevlje širokega in pol čevlja visokega; babica pa in vsako poprejšnih otrok dobí eno štruco. Dekla botrina ali ktera pogačo prinese, dobí dobro jesti in piti, za pot pa narmanj eno sreberno dvajsetico, kos maslenega kruha, da nese botri okušat, kako kaj peči znajo.

Za križemnik dobi otrok pri kerstu par vatlov belega kupljenega platna za srajčico ali pa dva vatla tankega parkala, materi za prazne rokavce.

Od poroda do vpeljavanja popije porodnica eno ali tudi poldrugo vedro boljšega vina; in clo narborniši lastinar, če mu tudi celo leto sodi po kleti le pojejo, skerbí kolikor mogoče, da njegova žena po porodu vina ne strada. V tem času porodnica ne je z drugimi pri eni mizi, temveč sama posebej, in narbolje ko more; tudi ne dela nič razun kaj malega v hiši, zakaj dokler ni v cerkev vpeljana, ne sme iz hiše črez prag, če noče od domačih in od sosedov nazaj zapodena ali clo pokregana biti. Prazna vera pravi, da tako hišo rada strela ali ogenj, ali kaka druga nesreča zadene, ali tudi, da toča v takem kraju rada pobije. Ko bi se pa kaka porodnica pred vpeljavanjem prederznila, k šterni (štepihu) ali k studentu po vode iti, bi vsa soseska nad njo prihrula, in z velikim vrešam, preklinovanjem, clo še s tepenjem bi jo v hišo nazaj podila; imajo namreč Slovenci v našem kraju prazno vero, da taki oskrunjen studenec potem vsahne, in nikoli več vode nima.

H vpeljavanju babica mater spremi in pomaga otroka nositi. Med opraviлом sv. maše derži mati otroka na rokah, in od darovanja do povživanja gorečo svečo v rokah ima, katero potem tako pogasí, da se še zlo kadi, in s tem dimom mati hitro otroka podkadi, *„da ga potem božast ne tare.“* Po doslužení sv. maši gre mati z otrokom okoli velikega oltarja, kaki groš alj dva v škrinco daruje, in poterka zadej na oltar trikrat z glavico deteta, *„da ga nikdar glava bolela ne bo.“*

Se ve, da potem še kerčmo poiščejo, kamor tudi cerkvenega služēja pokličejo, da *„enkrat“* pije, in mu večidel kak kos *„pogače“* prinesó.

Na velikonočno nedeljo po juternem sv. opraviłu, obiščejo otroci svoje botre, jim *„vesele praznike“* vošijo, in *„pisanko“* dobijo; namreč vsako en kos *„žegna“*, to je: od blagoslovljenega kruha, potice, kolača, mesenine, klobas, hrena in jajc. Premožniši botri dajo tudi še vsakemu eno svitlo sreberno dvajsetico (žvižgavko), in namesto jajceta, eno pomarančo.

Popotovanje po Bosni.

II.

Bosniška cesta. Posavski kraj. Zaimbeg in njegovi dvori. Lipše polje, Lievčanica in Lievče polje. Reka Verbas. Piškorci, Jakopovac. Dvor Saliage Ibrisiagića. Klašince. Soževa kerčma. Bukovica. Reka Dragočin in polje. Selo Derviši. Kerčma lepe Vide. Banjelusko polje.

Naročil sem voznika, da naj pride drugi dan ob šestih zjutraj, pa sem moral še eno uro čakati, preden sem ugledal voz na turški